

หลักเกณฑ์การสร้างแปลงขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้า

ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

การสร้างแปลงกิ่งตายาง ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- พันธุ์ยางที่ใช้ในการขยายพันธุ์ในแปลงผลิตกิ่งตายาง แปลงผลิตต้นตอตายาง และแปลงผลิตต้นยางชำถุง ต้องเป็นยางพันธุ์ดีที่แนะนำในปัจจุบันได้มาจากแปลงขยายพันธุ์ต้นยางของสถาบันวิจัยยางหรือแปลงของผู้รับใบอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตรเท่านั้น
- แปลงขยายพันธุ์ยาง ต้องมีแปลงกิ่งตายาง ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
  - แปลงผลิตกิ่งตายางมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 1/2 ไร่
  - จำนวนต้นกิ่งตายางที่ปลูกในแปลงมีไม่น้อยกว่า 500 ต้นต่อไร่ และไม่มากกว่า 1,600 ต้นต่อไร่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดกิ่งตายางที่ต้องการผลิต
  - แปลงกิ่งตายาง จะต้องเป็นแปลงตั้งอยู่เอกเทศไม่มีไม้ยืนต้นอื่นขึ้นปะปน
  - แปลงกิ่งตายางทุกแปลงต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
  - พันธุ์ยางแต่ละพันธุ์จัดแบ่งเป็นแปลงย่อยให้เด่นชัด ไม่ปะปนกันและมีป้ายแสดงชื่อพันธุ์ไว้หน้าแปลงผลิตแต่ละพันธุ์อย่างชัดเจน
  - เมื่อแปลงกิ่งตายางแปลงใดต้องการเปลี่ยนพันธุ์ยาง ขยายเนื้อที่ หรือลดเนื้อที่ปลูก เปลี่ยนแปลงจากที่ได้รับอนุญาต จะต้องแจ้งให้ศูนย์วิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ทราบ

การสร้างแปลงผลิตต้นตอตายาง ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- จำนวนต้นปลูกในแปลงมีไม่น้อยกว่า 10,000 ต้นต่อไร่ และไม่มากกว่า 35,000 ต้นต่อไร่
- แปลงผลิตต้นตอตายาง ต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- แปลงผลิตต้นตอตายางแต่ละพันธุ์ ต้องจัดแบ่งเป็นแปลงย่อย ๆ ไม่ปะปนกันและมีป้ายแสดงชื่อพันธุ์ และวันที่ติดตายางไว้หน้าแปลงแต่ละแปลงอย่างชัดเจน
- ต้องจำหน่ายต้นตอตายาง ที่ผลิตได้จากแปลงที่ได้รับใบอนุญาตแล้วเท่านั้น
- การผลิตต้นตอตายางต้องแจ้งแผนการผลิตล่วงหน้าแก่ศูนย์วิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

การสร้างแปลงผลิตต้นยางชำถุง ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- พันธุ์ยางที่ใช้ในการชำถุง ต้องผลิตจากแปลงขยายพันธุ์ยางที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมวิชาการเกษตร โดยต้องมีหลักฐานสามารถพิสูจน์แหล่งที่มาของพันธุ์ยางได้
- มีการจัดทำปะรำโรงเพาะชำยางถุง มีอายุคงทนอยู่ได้ไม่ต่ำกว่า 1 ปี
- ขนาดของแปลงผลิตต้นยางชำถุง มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 400 ตารางเมตร
- มีกำลังผลิตต้นยางชำถุงไม่น้อยกว่า 10,000 ต้นต่อปี
- ต้องจำหน่ายเฉพาะต้นยางชำถุงที่ผลิตได้จากแปลงที่ได้รับใบอนุญาตเท่านั้น
- ต้องจัดวางต้นยางชำถุงให้เป็นแถวอย่างมีระเบียบ และจัดแยกพันธุ์ให้เด่นชัด มีป้ายแสดงชื่อพันธุ์และวันที่ปักชำ
- การผลิตต้นยางชำถุง การใช้วัสดุปลูกและการดูแลรักษา ต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ

ประกาศกรมวิชาการเกษตร
เรื่อง การจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยาง

เพื่อให้การใช้พันธุ์ยางปลูกของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีระบบถูกต้องตามหลักวิชาการ พันธุ์ยางทุกพันธุ์ที่เกษตรกรใช้ปลูกในประเทศจะต้องได้รับคำรับรองจากทางราชการก่อน ว่าเป็นพันธุ์ยางที่ทางราชการแนะนำให้ปลูก และถูกต้องตรงตามพันธุ์ เพราะการใช้พันธุ์ยางผิด ทำให้เจ้าของสวนได้ผลผลิตต่ำ กระทบกระเทือนต่อรายได้ของเจ้าของสวนยางและเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้ออกกฎเกณฑ์ในการควบคุมแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยางใหม่ ให้เหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการและความต้องการพันธุ์ยางปลูกของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยให้ยกเลิกประกาศของกรมวิชาการเกษตรเรื่องการยื่นขอจดทะเบียนสร้างแปลงขยายพันธุ์ยาง ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2519 และให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน ดังต่อไปนี้

1. พันธุ์ยาง

พันธุ์ยางที่ใช้ในการขยายพันธุ์และจำหน่าย ต้องเป็นพันธุ์ยางที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำอยู่ในปัจจุบัน และต้นแม่พันธุ์ในแปลงขยายพันธุ์ กิ่งตายาง ต้องผ่านการตรวจจำแนกพันธุ์พร้อมทั้งมีหนังสือรับรองจากกรมวิชาการเกษตรแล้วเท่านั้น จึงสามารถนำพันธุ์ยางมาขยายพันธุ์ยางเพื่อจำหน่ายได้

2. การจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยาง มี 2 ประเภท คือ

- 2.1 “ แปลงขยายพันธุ์ยาง ”
- 2.2 แปลงเพาะชำยางชำถุงเพื่อการจำหน่าย

3. หลักเกณฑ์ในการสร้างแปลงขยายพันธุ์ยางที่จะขอจดทะเบียน มีดังนี้

3.1 พันธุ์ยางที่ใช้ในการขยายพันธุ์ในแปลงกิ่งตายางการผลิตต้นตอตายางพันธุ์ดีและผลิตต้นติดตายางต้องเป็นพันธุ์ยางที่ได้มาจากแปลงกิ่งตายางของสถาบันวิจัยยางหรือแปลงขยายพันธุ์ยางที่ได้รับการจดทะเบียนของกรมวิชาการเกษตรเท่านั้น

3.2 แปลงขยายพันธุ์ยางจดทะเบียน ต้องมีแปลงกิ่งตายางจึงสามารถจดทะเบียนได้โดยจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 3.2.1 แปลงกิ่งตายางมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 2 ไร่
- 3.2.2 จำนวนต้นกิ่งตายางที่ปลูกในแปลงเฉลี่ยมีไม่น้อยกว่า 500 ต้นต่อไร่และไม่มากกว่า 1,600 ต้นต่อไร่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดกิ่งตายางที่ต้องการผลิต
- 3.2.3 แปลงกิ่งตายางจะต้องเป็นแปลงตั้งอยู่เอกเทศไม่มีพืชอื่นขึ้นปะปน
- 3.2.4 แปลงกิ่งตายางทุกแปลงต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.2.5 พันธุ์ยางแต่ละพันธุ์จัดแบ่งแปลงย่อยให้เด่นชัด ไม่ปะปนกันกันและมีป้ายแสดงชื่อพันธุ์ไว้หน้าแปลงแต่ละแปลงอย่างชัดเจน

3.2.6 เมื่อแปลงกิ่งตายงแปลงใดต้องการเปลี่ยนพันธุ์ยาง ขยายเนื้อที่ หรือลดเนื้อที่ปลูก เปลี่ยนแปลงจากที่ขุดจดทะเบียนไว้เดิมจะต้องแจ้งให้ศูนย์วิจัยยาง สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรทราบก่อน

3.3 การปลูกสร้างแปลงกล้ายางเพื่อผลิตต้นตอตาข่ายและต้นติดตาข่ายต้องมีรายละเอียดความต้องการผลิตของแต่ละปีล่วงหน้า โดยแยกจำนวนพันธุ์แต่ละพันธุ์ไว้

4. หลักเกณฑ์ในการจดทะเบียนแปลงเพาะชำยางชำถุงเพื่อการจำหน่าย มีดังนี้

4.1 พันธุ์ยางที่ใช้ในการชำถุงต้องผลิตจากแปลงขยายพันธุ์ยางจดทะเบียน หรือแปลงของสถาบันวิจัยยาง โดยต้องมีหลักฐานสามารถพิสูจน์แหล่งที่มาของพันธุ์ยางได้

4.2 มีการจัดทำปะรำโรงเพาะชำยางถุง มีอายุคงทนอยู่ได้ไม่ต่ำกว่า 1 ปี

4.3 ขนาดของแปลงเพาะชำไม่น้อยกว่า 400 ตารางเมตร

4.4 มีกำลังผลิตต้นติดตาข่ายชำถุงไม่น้อยกว่า 10,000 ถุงต่อปี

4.5 ต้องจำหน่ายเฉพาะต้นยางชำถุงที่ผลิตได้จากแปลงจดทะเบียนแล้ว เท่านั้น

4.6 ต้องจัดวางแถวต้นยางชำถุงให้เป็นระเบียบ เป็นแถว และจัดแบ่งแยกพันธุ์แต่ละพันธุ์ให้เด่นชัด ไม่ปะปนกัน มีป้ายแสดงบอกชื่อพันธุ์ในแต่ละแถวให้เด่นชัด พร้อมทั้งแสดงวันที่ปักชำหรือตัดต้นให้ต่างออกเพื่อทราบอายุของต้นติดตาข่าย

4.7 การใช้วัสดุในการผลิตและการบำรุงรักษาจะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการและคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

5. การจดทะเบียน “แปลงขยายพันธุ์ยาง” หรือ “แปลงเพาะชำยางชำถุงเพื่อการจำหน่าย” มีดังนี้คือ

5.1 เอกชน หรือองค์การรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานราชการอื่นที่มีความประสงค์ขอจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางหรือแปลงเพาะชำยางชำถุงเพื่อการจำหน่ายหรือจ่ายแจกแก่เกษตรกรจะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนแบบ กย. 80 ต่อสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือ

5.2 ยื่นคำขอจดทะเบียนโดยตรงต่อศูนย์วิจัยยางในเขตที่แปลงขยายพันธุ์ยางที่ขอจดทะเบียนตั้งอยู่ กล่าวคือ

- เขตภาคใต้ตอนล่าง 8 จังหวัด ได้แก่ สงขลา ตรัง สตูล กระบี่ พัทลุง ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ยื่นต่อศูนย์วิจัยยางสงขลา
- เขตภาคใต้ตอนบน 6 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต ระนอง และชุมพร รวมทั้งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยื่นต่อศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี
- พื้นที่นอกจากนั้น ให้ยื่นต่อศูนย์วิจัยยางยะเชิงเทรา

5.3 หรือยื่นผ่านหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

- สถานีทดลองยาง
- สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง
- สำนักงานเกษตรอำเภอ และเกษตรจังหวัด

ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวนี้จะรวบรวมคำขอจดทะเบียนส่งไปให้ศูนย์วิจัยยางเพื่อดำเนินการต่อไป

5.4 การยื่นคำขอสามารถยื่นได้ตลอดทั้งปี ถ้าเป็นแปลงขยายพันธุ์ยางให้ยื่นเมื่อได้สร้างแปลงกิ่งตายงเสร็จเรียบร้อยแล้ว และต้นกิ่งตายงเจริญเติบโตไม่น้อยกว่า 2 ฉัตรใบ

6. หลังจากสถาบันวิจัยยาง หรือศูนย์วิจัยยาง หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายได้รับคำขอแล้วศูนย์วิจัยยางจะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจแปลงขยายพันธุ์ยางที่ขอจดทะเบียนแล้วรายงานผลการตรวจสอบแปลงขยายพันธุ์ยาง ดังกล่าวไปให้สถาบันวิจัยยาง เพื่อเสนอกรมวิชาการเกษตรพิจารณาอนุมัติจดทะเบียนต่อไป ซึ่งเมื่อได้อนุมัติจดทะเบียนแล้วจะออกหนังสือรับรองการจดทะเบียนพร้อมกับสมุดและแบบฟอร์มที่จะต้องรายงานประจำทุกเดือนให้ศูนย์วิจัยยางทราบตามแบบ กย.82 หรือ กย.83 แล้วแต่กรณี

7. ภายหลังได้รับการจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าของแปลงติดป้าย “แปลงขยายพันธุ์ยางจดทะเบียนโดยกรมวิชาการเกษตร” หรือ “แปลงเพาะชำยางชำถุงจดทะเบียนโดยกรมวิชาการเกษตร” แล้วแต่กรณี

8. การตรวจสอบแปลงจดทะเบียน

8.1 ศูนย์วิจัยยาง สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ตรวจจำแนกพันธุ์ยางออกไปตรวจสอบพันธุ์ยางและการปฏิบัติบำรุงรักษาแปลง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

8.2 เจ้าหน้าที่ตรวจแปลงของศูนย์วิจัยยาง มีอำนาจสั่งทำลาย หรือชุดถอนพันธุ์ยางปลอมปนในแปลงได้ ซึ่งเจ้าของแปลงยินยอมและไม่เรียกร้องค่าเสียหายจากกรณีนั้น

8.3 เจ้าหน้าที่ตรวจแปลง สามารถเรียกตรวจสอบรายงานบันทึกต่าง ๆ ของแปลงได้ และแนะนำให้เจ้าของแปลงปรับปรุงแก้ไข ได้ตามที่เห็นสมควร ซึ่งเจ้าของแปลงจะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

9. หนังสือรับรองจดทะเบียน

9.1 หลังจากจดทะเบียนแล้ว หนังสือรับรองจดทะเบียนมีอายุ 1 ปี

9.2 การต่ออายุหนังสือรับรองจดทะเบียน ศูนย์วิจัยยางจะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแปลงเพื่อต่ออายุ แล้วรายงานเสนอผู้อำนวยการศูนย์วิจัยยาง พิจารณาต่ออายุให้เป็นประจำปี

9.3 การเพิกถอนหนังสือรับรองจดทะเบียน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีสิทธิขยับยั้งหรือเพิกถอนหนังสือรับรองจดทะเบียนหรือลดจำนวนการผลิตพันธุ์ยางของแปลงขยายพันธุ์ยางได้ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

- แปลงเพาะขยายพันธุ์ยาง ไม่ได้ดำเนินการต่อ
- แปลงเพาะขยายพันธุ์ยาง ขาดการบำรุงรักษาโดยเจ้าหน้าที่ตรวจแปลงได้เดือนเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว 3 ครั้ง
- ผลิตกิ่งตายาง ต้นตอตายาง หรือต้นยางชำถุงมีคุณภาพต่ำ ไม่ปรับปรุงคุณภาพตามคำแนะนำ
- นำพันธุ์ยางจากแปลงไม่ได้จดทะเบียนโดยกรมวิชาการเกษตรมาจำหน่าย
- ปลูกและจำหน่ายพันธุ์ยางที่นอกเหนือจากคำแนะนำพันธุ์ยางของกรมวิชาการเกษตรในปัจจุบัน
- ปฏิบัติต่อไปในทางทุจริต เช่น เอาตายางไม่ทราบสกุลมาติดจำหน่าย นำต้นตอตายางกัดทิ้ง รากคดงอ มาชำถุงจำหน่าย ลักลอบนำพันธุ์ยางออกนอกประเทศ ฯลฯ และพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดจริง
- มีการผลิตพันธุ์ยางมากจนเกินความต้องการภายในประเทศก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบการผลิตพันธุ์ยาง เมื่อได้รับคำเตือนแล้วยังละเมิดและฝ่าฝืน

9.4 เมื่อเพิกถอนหนังสือรับรองการจดทะเบียนแปลงแล้ว กรมวิชาการเกษตรจะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรทราบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2532 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2532

ลงนาม ศรีโบ ไชยประสิทธิ์
(นายศรีโบ ไชยประสิทธิ์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง การจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยาง (ฉบับที่ 2)

ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องการจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยาง ประกาศ ณ วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2532 ออกกฎเกณฑ์ในการควบคุมแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยางใหม่ให้เหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการและความต้องการพันธุ์ยางปลูกของประเทศไทยในปัจจุบัน นั้น

เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำแปลงขยายพันธุ์ยางและจำหน่ายพันธุ์ยางได้ จึงให้ยกเลิกความในข้อ 3.2.1 ของประกาศกรมวิชาการเกษตรดังกล่าวและให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“3.2.1 แปลงกิ่งตายเป็นเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า $\frac{1}{2}$ ไร่ (ครึ่งไร่)”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

ลงนาม อรรถวิทย์ แสงรักษาวงศ์

(นายอรรถวิทย์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ประกาศกรมวิชาการเกษตร
เรื่อง การขออนุญาตขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้า

เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้ขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้าโดยมิได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมวิชาการเกษตรและไม่ได้ขยายพันธุ์จากต้นยางพันธุ์ดีตามหลักวิชาการถือเป็นการกระทำผิดตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

ฉะนั้น เพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรผู้ปลูกยาง อธิบดีกรมวิชาการเกษตรจึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ดังนี้

ข้อ 1 ผู้ขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้ารวมทั้งผู้ค้าต้นยางที่ไม่มีใบอนุญาตจากอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ต้องยุติการขยาย หรือจำหน่ายพันธุ์ต้นยางในครอบครอง

ข้อ 2 ผู้ประสงค์จะขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้าต้องยื่นขออนุญาตขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้า ได้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด เกษตรจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการของกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่

ข้อ 3 ผู้ที่กระทำความผิดตามข้อ 1 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

ข้อ 4 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเพื่อตรวจสอบพันธุ์ต้นยาง พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ได้ และมีอำนาจในการยึดหรืออายัดต้นยางหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นยางได้ ตามมาตรา 41 (3) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

ข้อ 5 ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามข้อ 4 ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

(นายฉกรรจ์ .แสงรักษาวงศ์)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร